

LA HIPOCRÉSIA EUROPEA A PALESTINA

Elena Beloki

06/02/2006

www.redasociativa.org/elinsurgente

El triomf de Hamas a les eleccions legislatives del 25 de gener a Palestina ha suposat un greu revés per a l'Occident ben pensant. L'exercici sobirà de sols un terç dels palestins ha sigut capaç de qüestionar una situació insostenible i corrupta a l'interior d'aquest territori, però també ha servit per a enviar un missatge clar a la comunitat internacional. I és que el procés de pau de Palestina no es podrà realitzar sense el respecte als drets d'aquest poble àrab, del contrari assistirem a un procés de pacificació basat en la seguretat i l'imperialisme, que com fins ara prodigarà els interessos d'Israel i continuarà legitimant la ocupació, i això de la mà de la comunitat internacional.

El poema d'Al-Mutanabbi, gran poeta àrab del segle X, "Si ja estic enfonsat, per què la por a mullar-me?" podia haver estat la pregunta que molts homes i dones palestines es van fer el passat 25 de gener davant les urnes. I és que les eleccions legislatives i la victòria de Hamas han provocat un terratrèmol a Palestina, al qüestionar la política d'Al-Fatah i l'Autoritat Palestina (AP). Ho ha fet en l'escenari polític d'Orient Mitjà, pel que pot significar una possible sintonia islamista. I ho ha fet també a Occident i en el que ens concerneix a la Unió Europea, lloc on ens aturarem perquè la força vencedora es troba a les seves "lístes negres".

Es podria afirmar que el resultat electoral ha sacsejat dos àmbits significatius entre les èlits europees, el de la pròpia democràcia i el del procés de pau. En aquest sentit, resulta curiós que un dels "estàndards" de la democràcia, la UE i els seus màxims dirigents, delimitin aquest concepte a una de les costes del Mediterrani, en funció dels seus gustos i necessitats. Així, en opinió dels observadors de la Unió Europea, la campanya i l'escrutini electoral s'han desenvolupat amb total normalitat "i en absència de retòriques provocadores", cap referència a la ocupació militar sota la que votaren els únics palestins que ho van fer, cap sobre els dos terços de la població palestina que no tingueren dret al vot, ni tampoc sobre la prohibició de fer campanya de Hamas, simplement una somera referència a la dificultat que la majoria de partits, amb l'excepció de Fatah, van trobar per a moure's lliurement a Jerusalem. Tot es va desenvolupar "en un clima de tranquil·litat i en una atmosfera positiva".

Democràcia a la carta

D'altra banda, l'acceptació o el rebuig del resultat electoral es realitza en funció de que el mateix satisfaci als 25, i en aquest sentit, la presidència europea en curs, el màxim responsable de política exterior Javier Solana i el portaveu del Quartet es permeten l'atreviment d'amenaçar i imposar condicions a la força política que, ens agradi o no, ha estat escollida pel poble palestí, i tot això en nom de la democràcia. Una política injusta, però coherent si es té en compte que la UE segueix els designis securitaris i imperialistes marcats per Washington per a aquesta regió d'Orient Mitjà i que en el seu barem democràtic sols hi ha cabuda pels estats, únics subjectes de dret, per molt terrorisme d'estat que utilitzin. I per a botó de mostra, que serveixi el següent exemple.

El passat 11 de desembre un grup de diplomàtics europeus amb seu a Ramallah i Jerusalem va presentar a Brussel·les un document en el que es denunciava la política israeliana d'annexió de Jerusalem, el pla exhaustiu de construcció i expansió de colònies il·legals, tan per grups privats com pel Govern israelià entorn a Jerusalem Est, el pla d'expansió de Ma'aleh Adumin, a la zona denominada 'E1', a l'est de Jerusalem, per la que es pretén rodejar la ciutat amb colònies jueves i la divisió de Cisjordània en dues zones geogràfiques separades. Activitats israelianes a Jerusalem que violen les obligacions del maltractat 'full de ruta' i del dret internacional. Però el 12 de desembre la UE, aleshores sota la presidència de Tony Blair i a través de J. Straw, no va voler fer públic l'informe adduint que “el paisatge polític estava canviant a Israel, i que la proximitat de les eleccions aconsellava la no publicació, i la transmissió de certes recomanacions per via normal”. Javier Solana, el màxim representant de política exterior europea, va explicar el que havia passat argumentant que la influència d'Europa sobre Israel es veuria compromesa si el document sortís a la llum. Quelcom que com és d'esperar fou agraït pel Govern israelià.

El fet resulta significatiu perquè com ja va explicar Pasqua davant la Càmera Comunitària “els drets humans acaben on comença la raó d'estat”. En aquest sentit, la UE es tornava a situar en defensa d'Israel i a favor de la seva integració com un estat normal en aquesta regió àrab, un altre exemple més, en definitiva, d'aquesta dinàmica que oculta la veritable contradicció entre el projecte d'alliberament àrab i l'imperialisme.

Implicació europea i procés de pau

Els resultats electorals i la victòria de Hamas també són indicadors de que el poble palestí no creu en les diferents fases i suposades renovacions d'un procés de pacificació que va començar amb la Conferència de pau de Madrid al 1991 i que va conèixer la seva última versió amb els acords de Ginebra al 2003. I no ho és perquè durant aquest període de més de 10 anys la política israeliana ha estat, com ja va assenyalar Abdel Shafi, la doctrina de “pau per la força”. Una doctrina que el sionisme va adoptar des dels seus inicis i que ha aconseguit reduir el poble palestí al 22% del seu territori, construint un programa de colònies i un mur de la vergonya que divideix i separa el territori palestí. Però una doctrina basada també en l'eliminació de la dissidència palestina i en una política de fets consumats.

Amb això, la UE, mentre omet i nega elements rellevants d'aquesta política i defensa unànimement la necessitat de l'Estat d'Israel, accepta sobre la base d'un procés de pacificació, i com va explicar Angela Merkel aquesta setmana passada, una autonomia forçada pel poble palestí, sense importar-li les resolucions adoptades per l'ONU des de 1947. En conseqüència, el vot que alçà a Hamas és un conjunt de moviments que trastoca elements, fins ara estables per a Occident com la interlocució palestina, el seu referent institucional i una suposada però falsa voluntat governamental israeliana favorable a uns acords de pau, tot i el replegament de Gaza i d'un sòrdid unilateralisme aplaudit per la pròpia UE. El resultat de les eleccions ha servit, doncs, per retirar el vel de la ocupació que viu el poble palestí i visualitzar a cada actor al seu lloc.

Desenvolupament en temps d'ocupació?

Un cop coneguts els resultats de les eleccions, el Quartet va amenaçar amb tallar les ajudes econòmiques i financeres destinades al desenvolupament a Palestina si Hamas no complia amb les tres condicions exigides. Anteriorment, Javier Solana es va permetre condicionar el vot palestí de les eleccions, amenaçant amb tallar l'ajuda de 1.500 milions d'euros que la UE destina a Palestina, en el cas de que aquest força política guanyés. Una cosa que segurament no passarà, almenys del tot, a tenor de l'interès i fins que amaguen dites ajudes, i perquè entre altres coses Hamas ha enviat una missiva al Quartet a Davos per deixar clares les seves intencions.

Occident ha mogut fitxa a la regió, perquè la seva aposta política s'ha vist qüestionada, com ho hem vist anteriorment, però també per subratllar la idea de que el problema d'aquest conflicte són els propis palestins i no la força ocupant. Una força ocupant a la que no exigeix condicions i amb la que manté un tracte de favor per ser fidel garant dels seus interessos a la regió, com es plasma en l'adjudicació d'acords de lliure comerç, vendes d'armes i ajudes a fons perdut. D'altra banda, i com a informació, convé assenyalar que les ajudes de la UE al poble palestí representen el 5% de les que rep l'Estat d'Israel.

Les ajudes al poble palestí van conèixer un important increment després dels acords d'Oslo i encara sent de procedència diversa, institucional o via ONG, posseeixen pel que fa als muntants occidentals dos elements comuns: la suposada convicció dels donants de que l'ajuda corroborarà a l'establiment d'unes condicions favorables a un procés de pau, i l'aposta per la integració de l'economia palestina en el model neoliberal imperant.

Una curiosa política refrendada per la AP i per la que ha rebut des de 1993 més de 5.000 milions de dòlars en compromisos i al voltant de 3.000 al comptat. Però una política que determina l'economia palestina a través dels programes de planificació del BM, l'FMI o la UE.

En aquest sentit, en rares ocasions aquestes planificacions han tingut en compte les necessitats reals de la població palestina. I el desenvolupament de grans infraestructures i d'una política urbanística de luxe a Ramallah i altres ciutats de Cisjordània, parlen per sí mateixes. Així, la corrupció de la AP i la mala gestió de les ajudes exteriors han provocat una situació interna insostenible. En aquest sentit, i segons el BM, la població palestina sofreix "la pitjor depressió econòmica de la història moderna", amb un 75% en situació de pobresa i unes taxes d'atur del 65% a Gaza i el 35% a Cisjordània.

D'altra banda, les ajudes de la UE han tingut com a objecte reforçar a la AP i crear una sèrie de beneficis per alguns palestins privilegiats dels Territoris Ocupats, generant d'aquesta manera un paral·lelisme entre dependència i recolzament al procés de pau. Si a això li afegim el fet de que les zones sota jurisdicció de la AP no gaudeixen de la sobirania i segueixen veient-se dominades per les polítiques econòmiques israelianes la situació és més que greu i valguin les següents dades per visualitzar-la. Segons fonts de Nacions Unides, la pèrdua econòmica palestina com a conseqüència dels tancaments de corredors i fronteres és de 8.500 milions de dòlars entre 1993 i 1996, i de 4,4 milions de dòlars al dia. Una quantitat que representa cinc vegades la suma de l'ajuda internacional dels donants en aquest mateix període. Aleshores ens hauríem de preguntar: per què serveixen aquestes ajudes i a qui beneficien?

Sens dubte, la població palestina necessita ajuda, i ajuda en l'àmbit de serveis bàsics,

d'infraestructures. Però aquestes ajudes econòmiques de la UE que abans serviren per a enriquir a les èlits de la AP ara no poden servir únicament per respondre a les conseqüències de la ocupació, pel contrari seran un instrument més d'ella i un útil per perpetuar el conflicte més vell de la Història dels pobles. En sentit contrari, les ajudes, com apunta l'economista palestí Adel Samara, podrien afavorir el desenvolupament mitjançant protecció popular, una estratègia de desenvolupament que fou vàlida i que va servir per desvincular-se de l'economia israeliana.

En un altre sentit, la UE té mecanismes per a condicionar i inclús paraitzar la força ocupant. La ruptura de l'acord d'Associació mediterrània entre Israel i la UE, una demanda realitzada per nombroses organitzacions i que el ple del PE a l'abril del 2002 va refrendar per majoria, podria ser una d'elles. La pregunta és si la UE està disposada a fer-ho, i de moment la resposta l'hem vist aquests dies.

L'exigència majoritària de la població palestina per donar un tomb intern i extern a la situació d'ocupació que viu no sembla, de moment, ser atesa a l'altre costat del Mediterrani, tot i ser una de les claus, i tot i que a la regió ja s'alcen altres veus. Assistim doncs a una renovació d'alternatives polítiques, per molt que li desagradi a Occident i tot i que no li encaixi en les seves concepcions purament etnocentristes.